

2. předminulý děj, který zdůvodňuje nebo vysvětluje děj následný:
Il n'a pas réussi: il s'était mal préparé. *Neměl úspěch; špatně se (totiž) připravil.*

3. po spojkách **quand, lorsque, après que** vyjadřuje opakování předcházejícího děje a vyžaduje v hlavní větě imperfektum:

Quand j'avais reçu une lettre, j'y répondais aussitôt. *Když (kdykoli) jsem dostal dopis, vždy jsem na něj hned odpověděl.*

Pozn. Jde-li o děj, který se udál jen jednou, užijeme perfekta ve větě hlavní i vedlejší:
Quand j'ai reçu cette lettre, j'y ai répondu aussitôt. *Když jsem dostal tento dopis, hned jsem na něj odpověděl.*

4. velmi rychlé ukončení děje:
Elle leur a servi un bon dîner; en un quart d'heure, ils avaient tout mangé. *Předložila jim dobrou večeři; za čtvrt hodiny všechno snědli.*

Pozn. 1. V češtině se dnes již předminulého času běžně neužívá. Proto pozor na jeho správné užívání ve francouzštině, kde je běžný.

2. Pozor také při překládání do češtiny. Někdy stačí logika dějů, abychom rozlišili, který z nich je minulý a který předminulý: **J'ai constaté qu'ils s'étaient trompés.** *Zjistil jsem, že se spletli.* – Jindy je třeba v češtině upřesnit časový význam vhodným slovem: **Le pilote a atterri. Il avait observé quelque chose d'anormal. Pilot pristál. Zpozoroval předtím něco neobvyklého.** – Tomuto časovému upřesnění v češtině slouží např. výrazy: *totiž, předtím, původně, do té doby, již aj.* Jindy čeština vyličí spíše stav, který z předcházejícího děje vyplynul: **Jean est entré, mais les autres étaient partis. Jan vešel dovnitř, ale ostatní už byli pryč. L'été touchait à sa fin. Il avait plu. Léto se chýtilo ke konci. Bylo po dešti.** (Nikoli: *pršelo*, což by bylo: **Il pleuvait.**)

3. Předminulý čas po spojce *si* viz 442-1-c.

4. Předminulý čas v časové souslednosti viz 271-1.

260 JEDNODUCHÉ PERFEKTUM

Je to knižní čas vyjadřující minulý děj zcela ukončený, tj.

1. děj, který se udál pouze jednou:

Victor Hugo naquit en 1802. *Victor Hugo se narodil v r. 1802.*

2. děj, který trval určitou vymezenou dobu:

Louis XIV régna 54 ans. *Ludvík XIV. vládl 54 let.*

3. děj, který se sice opakoval, avšak počet opakování je aspoň přibližně znám a vyjádřen:

Les touristes téléphonèrent plusieurs fois à l'hôtel du Lion d'Or. *Turisté několikrát telefonovali do hotelu U zlatého lva.*

Pozn. Jednoduchému perfektu odpovídá v hovorové řeči imperfektum složené – viz 257.

261 PASSÉ ANTÉRIEUR

Tak jako jednoduchého perfekta, i tohoto času se užívá jen v knižním stylu. Obvykle je jím vyjádřen děj, který skončil těsně před začátkem jiného minulého děje vyjádřeného jednoduchým perfektum. Vedlejší věta se slovesem v *passé antérieur* bývá uvozena časovými spojkami a spojkovými souslovími: **quand, lorsque, dès que, aussitôt que, après que, à peine ... que** (inverze po **à peine** viz 420-2):

Quand Henri fut rentré, on lui annonça la nouvelle. *Když se Jindřich vrátil, oznámili mu tu zprávu.*

A peine ses amis eurent-ils reçu la lettre qu'ils répondirent. *Sotva jeho přátelé dostali (ten) dopis, odpověděli.*

Pozn. Podobně jako předminulým časem také pomocí *passé antérieur* lze vyjádřit velmi rychlé ukončení děje (zvláště s výrazy **bientôt, vite** apod.): **Son collègue eut vite trouvé la solution du problème.** *Jeho kolega rychle přišel na řešení toho problému (... přišel na to, jak ten příklad vypočítat).*

262 UŽÍVÁNÍ HLAVNÍCH MINULÝCH ČASŮ (SHRUTÍ)

Původně se užívalo jednoduchého perfekta k vyjádření minulého děje vzdáleného od přítomnosti:

La Bastille fut prise le 14 juillet 1789. *Bastila byla dobytá 14. července 1789.*

Složeného perfekta se užívalo jen k vyjádření minulého děje, který nějak souvisel s přítomností:

La récolte a été bonne cette année. *Letos byla dobrá úroda.*

Dnes jsou obě perfekta slohovými variantami pro vyjádření děje v minulosti ukončeného. Odpovídají na otázku „*Co se stalo?*“, vyjadřují minulou událost. Obě stojí v protikladu k imperfektu, které odpovídá na otázku „*Jak to vypadalo?*“ nebo „*Co bylo zároveň?*“ a vyjadřuje tehdejší okolnosti, „*kulisu děje*“:

Quand je suis arrivé à la gare de l'Est, mon collègue m'y attendait. *Když jsem přijel na Východní nádraží, čekal tam na mě kolega.*

Jednoduché imperfektum je hlavně časem 3. osoby, složené imperfektum časem 1. osoby:

Il hésitait, puis, il s'écria: «J'ai déjà assez attendu!» *Váhal, a potom zvolal: „Už jsem čekal dost dlouho!“ (Už jsem se dost načeka!)*